

Mateřská škola NA OSADĚ, Brno, Koperníkova 6
příspěvková organizace

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM pro předškolní vzdělávání

NÁŠ KAMARÁD OSADNÍČEK

Č. j.: 346

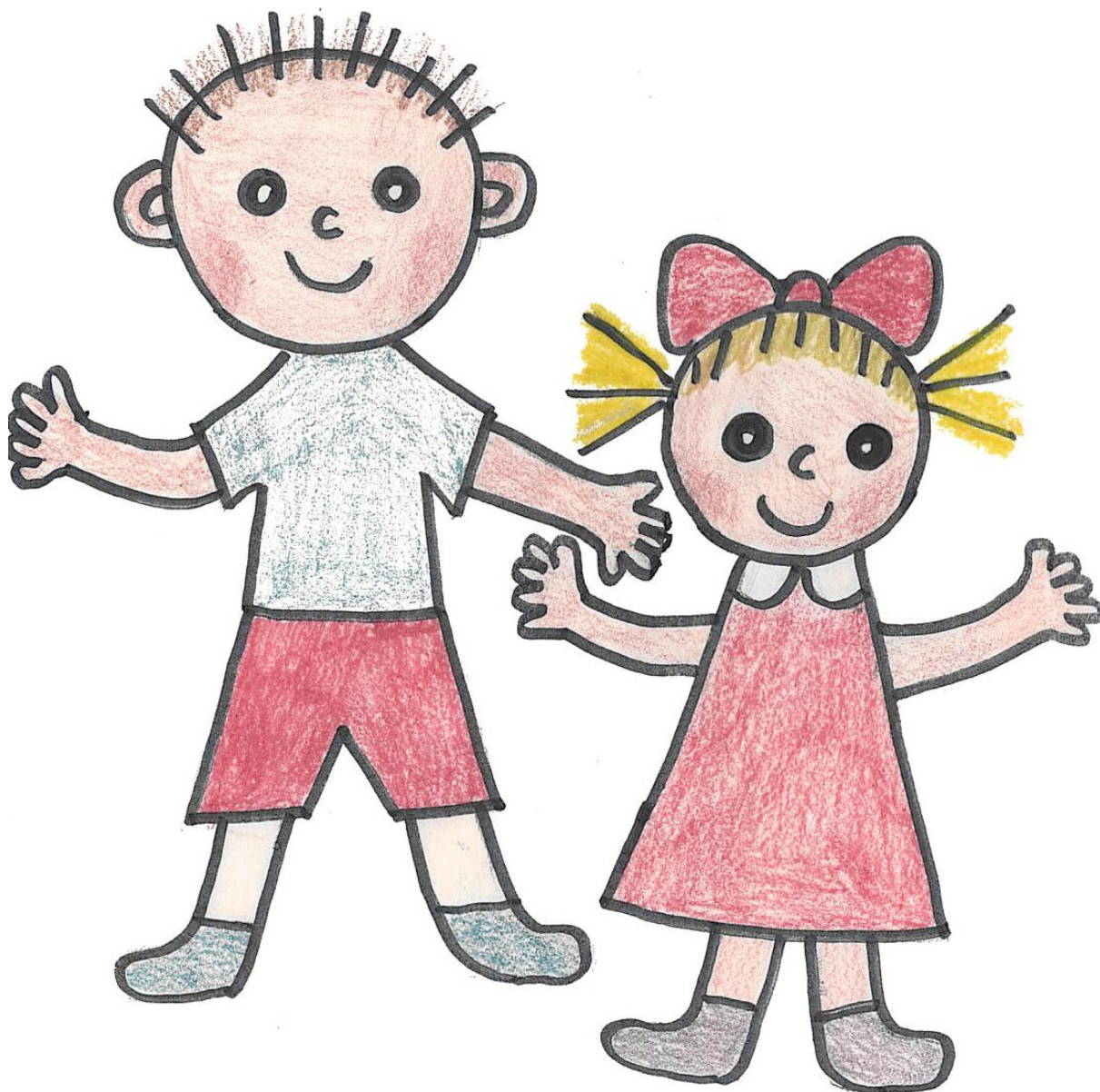
Vydala: ředitelka MŠ NA OSADĚ, Brno, Koperníkova 6

OBSAH:

Citát:	3
I. Identifikační údaje	4
II. Charakteristika školy	5
III. Podmínky vzdělávání	6
3.1 Věcné podmínky	6
3.2 Životospráva	7
3.3 Psychosociální podmínky	7
3.4 Organizace	8
3.5 Řízení mateřské školy	9
3.6 Personální a pedagogické podmínky	10
3.7 Spoluúčast rodičů	10
3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami	11
3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných	11
3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	11
IV. Organizace vzdělávání	12
V. Charakteristika vzdělávacího programu	12
5.1 Zaměření školy	12
5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu	14
5.3 Metody a formy vzdělávání	14
5.4 Děti se speciálními vzdělávacími potřebami a děti nadané	14
5.5 Vzdělávání dětí od dvou do tří let	15
VI. Vzdělávací obsah	16
6.1 Jednotlivá podtémata	20
VII. Dílčí programy a projekty	21
VIII. Pravidla soužití v mateřské škole	22

„ Vychovávání je největší a nejtěžší problém, který je možno člověku uložit. “

Immanuel Kant

I. Identifikační údaje

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), § 5

Název programu: Náš kamarád Osadníček

Název školy: Mateřská škola NA OSADĚ, Brno, Koperníkova 6

Sídlo školy: Koperníkova 6, 615 00 Brno,
okres: Brno-město, příspěvková organizace

Ředitelka školy: Bc. Jana Křivánková

Kontakty: telefon: 541 241 331
 e-mail: info@msnaosade.cz
 web: http://www.msnaosade.cz

IČO: 60 555 319

Zřizovatel: Statutární město Brno, Městská část Brno - Židenice, Gajdošova 7,
615 00 Brno

Kontakty: 548 426 111

Datová schránka zřízena

Školní vzdělávací program zpracovala ředitelka školy ve spolupráci s kolektivem MŠ.

ŠVP – platnost: od: 1. 9. 2020 - do 31. 8. 2025

Aktualizace ŠVP byla projednána a schválena na pedagogické radě dne: 28. 8. 2020

Podpis:

II. Charakteristika školy

Zřizovatelem MŠ je Statutární město Brno, Městská část Brno-Židenice.

Objekt mateřské školy byl postaven v roce 1978 jako zařízení jeslí a mateřské školy. Postupem času byly jesle zrušeny a celé zařízení slouží jako mateřská škola, která je od 1. 7. 1994 v právní subjektivitě. Od školního roku 2014/15 byla MŠ rozšířena o jednu třídu, která vznikla rekonstrukcí z bývalé prádelny.

Mateřská škola leží v klidném prostředí na okraji panelového sídliště. Nedaleko je významný dopravní uzel městské dopravy, což umožňuje rychlé spojení do středu města nejen rodičům, ale zejména dětem v případě návštěvy divadel popř. jiných kulturních zařízení.

Školu obklopuje prostorná zahrada se vzrostlou zelení, kterou využíváme po celý rok. Je vybavena pískovišti, dopravním hřištěm a přírodními herními prvky. K vycházkám slouží nejbližší okolí školy, kde využíváme zejména nedaleký park s hřištěm a hracími prvky, nebo hřiště uprostřed sídlištní zástavby. K delším vycházkám, či výletům využíváme lesopark Akátky, blízké okolí řeky Svitavy nebo zamíříme do Mariánského údolí.

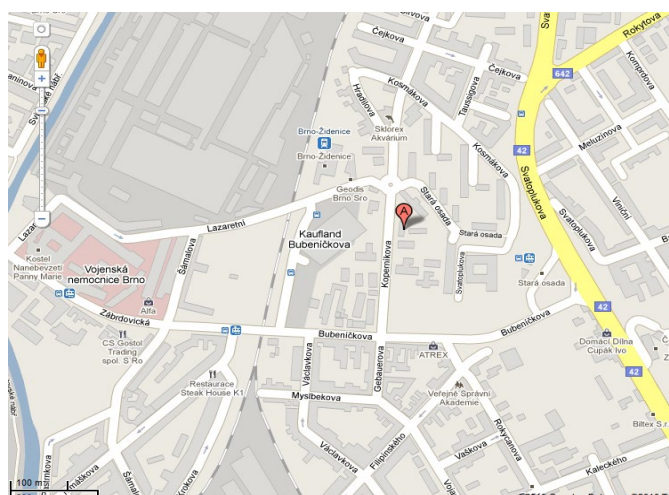
Mateřská škola je dvou-pavilonová, s šesti prostornými třídami a vlastní kuchyní. Ve velkém pavilonu jsou umístěny tři třídy motýlků. V prvním patře jsou MODRÁSCI, v přízemí jsou ŽLUŤÁSCI a BĚLÁSCI. V malém pavilonu je umístěna v prvním patře speciální třída logopedická, ČMELÁČCI, v přízemí je třída VČELÍČEK. V budově školní kuchyně je šestá třída, BERUŠKY.

Třídy, které jsou umístěny v přízemí obou pavilonů, jsou bezbariérové, což umožňuje zařazení dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Ve všech třídách jsou zařazeny děti věkově smíšené. Ve čtyřech běžných třídách je zapsáno 25 dětí ve věku 3 – 6 let. Ve třídě BERUŠEK je 20 dětí rovněž věkově smíšených. Ve třídě speciální – logopedické, která byla zřízena od školního roku 2007/08, je umístěno 14 dětí.

Naše mateřská škola se zabývá vzděláváním dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, a to jak formou skupinovou (logopedická třída), tak i formou individuální. V rámci zajištění speciální péče spolupracujeme s příslušnými SPC a PPP Kohoutova. Velmi dobrá spolupráce je i s nedalekou spádovou ZŠ Gajdošova, kam odchází převážná část dětí do první třídy.

V mateřské škole pracuje dohromady 22 zaměstnanců. Předškolní vzdělávání zajišťuje 13 kvalifikovaných pedagogů, speciální péči poskytuje speciální pedagog a logoped (podle potřeby i pedagogický asistent).

Ve školní kuchyni vaříme podle zásad zdravé výživy a v omezené míře se snažíme vycházet vstříc i dětem s nejrůznějším omezením ve stravě.

III. Podmínky vzdělávání

3.1. Věcné podmínky

- Prostory MŠ vyhovují hygienickým požadavkům pro předškolní vzdělávání dětí (od 8/2011 jsou nově zrekonstruována sociální zařízení pro děti).
- Hračky a učební pomůcky jsou umístěny ve všech třídách v souladu s potřebami dětí tak, aby si je mohli samostatně brát.
- Bylo dokončeno vybavení tříd novým nábytkem.
- Jednotlivé třídy mohou nabídnout dětem množství hraček a pomůcek novějších i starších (logopedická třída je vybaveny novým didaktickým materiálem, který postupně rozšiřujeme).
- V každé třídě jsou hrací kouty, které průběžně doplňujeme a zařizujeme dle finančních možností.
- Průběžně probíhá výměna lehátek, které splňují všechny hygienické požadavky.
- Velká zahrada MŠ poskytuje prostor ke hrám po celý rok.
- Mateřská škola získala finanční prostředky z Operačního programu Životního prostředí na projekt pod názvem "MŠ NA OSADĚ - úprava v přírodním stylu", který byl ukončen v roce 2016. V rámci tohoto projektu došlo k celkové rekonstrukci zahrady včetně přírodních hracích prvků pro děti.
- Školní kuchyně prošla celkovou rekonstrukcí, která byla dokončena v srpnu 2017. Denně připravuje cca 110 porcí, její provoz odpovídá všem požadavkům na stravovací zařízení.
- Jídlo do jednotlivých pavilonů se rozváží ve speciálních vyhřívaných gastro-vozících, čímž se zamezí tepelným ztrátám a jsou zajištěny hygienické podmínky při rozvozu stravy.
- Ve všech třídách jsou zakoupeny hygienické termovárnice na zajištění pitného režimu.
- Oba pavilony jsou propojeny spojovací chodbou, což výrazně přispělo ke zlepšení provozních podmínek mateřské školy.
- Na výzdobě šaten MŠ se podílí děti svými výtvarnými pracemi, výzdobu vestibulů obou budov zajišťují učitelky spolu s dětmi.
- Byla dokončena celková rekonstrukce sociálních zařízení pro všechny zaměstnance mateřské školy.
- Ve všech prostorách byly dokončeny opravy podlah.
- Byly zrekonstruovány kuchyně u jednotlivých tříd na výdej stravy pro děti.
- V roce 2018 došlo k celkové rekonstrukci telefonů tak, aby jednotlivé třídy měly své číslo, včetně školní kuchyně.
- Došlo k zásadním úpravám webových stránek MŠ.
- Ve spolupráci se zřizovatelem proběhla rekonstrukce výměňkové stanice (srpen 2020)

V budoucnosti bychom se chtěli zaměřit na:

- Opravu oplocení kolem celého objektu MŠ.
- Zateplení a fasády celého objektu MŠ.

3.2 Životospráva

MŠ má vlastní kuchyni. Jídlo se dopravuje do kuchyněk, které jsou u jednotlivých tříd. Děti jí ve svých třídách, kde dodržují kulturu stolování.

V jednotlivých třídách je zajištěn pitný režim (k tomuto účelu je v každé třídě v dosahu dětí termovárnice s čajem, konvice s vodou).

Každé dítě má vlastní, označený hrnek.

Denně je poskytována plnohodnotná strava, je dodržován tříhodinový interval mezi jednotlivými jídly.

V MŠ je zřízena stravovací komise z řad rodičů, která namátkově provádí ochutnávky vařených jídel, výsledky jsou písemně dokumentovány a slouží jako podklad pro zlepšení kvality jídel.

Zahrada MŠ poskytuje prostor pro denní pohybové aktivity, délka pobytu venku se řídí počasím, kvalitou ovzduší, zpravidla dvouhodinový pobyt venku.

Individuální potřeba spánku je respektována, dětem jsou nabízeny klidnější činnosti.

Pravidelný řád je zajištěn a konkretizován ve Školním řádu MŠ – Režim dne v MŠ.

Všichni zaměstnanci se chovají tak, aby dětem poskytovali přirozený vzor (je to jedno z kritérií při přijímání nových zaměstnanců MŠ).

3.3 Psychosociální podmínky

Snažíme se, aby se děti cítily v naší MŠ spokojeně a bezpečně.

Nově příchozím rodičům a dětem nabízíme adaptační podmínky podle jejich možností a s přihlédnutím k individuálním potřebám dětí. Vstup dítěte do mateřské školy je z jeho pohledu významnou událostí, která ne vždy probíhá v pohodě a s nadšením.

Pedagogové se snaží respektovat potřeby dětí, jednají s nimi citlivě, nenásilně a nezatěžují je neúměrnými požadavky.

- Děti nesmí být zesměšňovány a mají rovnocenné postavení.
- Volnost a osobní svoboda jsou omezeny pouze společnými pravidly, které pomáhají navozovat jistotu, klid a příznivou spolupráci (viz příloha).
- Snažíme se uplatňovat pedagogický styl, který podporuje vstřícnost, komunikativnost, tvořivost, aktivní spoluúčast a spolurozhodování založeném na vlastním výběru.
- Vzdělávací nabídka odpovídá potřebám předškolního dítěte, respektuje jeho individualitu.
- Učitel podporujeme samostatnost a snahu dítěte, přiměřeně reaguje na jeho výkon, vyhýbá se negativním slovním komentářům.
- Všichni zaměstnanci se snaží vytvářet prostředí vzájemné důvěry, pomoci a tolerance.
- Učitelé sledují vzájemné vztahy mezi dětmi a svým působením je nenásilně pozitivně ovlivňují (jako prevence patologických jevů).

Adaptační program:

Abychom dětem tento krok usnadnili, můžeme společně udělat několik věcí:

- Den otevřených dveří - každoročně při vydávání přihlášek do MŠ probíhá v naší mateřské škole „Den otevřených dveří“. Maminky společně s dětmi mají možnost prohlédnout si třídy a některé ostatní prostory MŠ.

- Účast na společné schůzce rodičů nově přijatých dětí - dozvíte se důležité informace a první den se můžete plně věnovat potřebám Vašeho dítěte při jeho předávání učitelce do třídy.
- Zapojení rodičů do práce v MŠ – např. pomoc při údržbě školní zahrady, třídy apod.
- Individuální schůzka – umožnit rodiči v případě potřeby individuální schůzku, která může nahradit „den otevřených dveří“ (u přijatých dětí).
- Dát dítěti čas pro zapojení do společných činností – zpočátku „jen pozorovatel“.
- Informační servis - třídní učitelky poskytnou rodičům denní informace o průběhu adaptace.
- Adaptace dle individuálních potřeb dítěte - předem domluvit jeho konkrétní podobu s třídní učitelkou:

První den – **v případě nutnosti** a zájmu umožníme pobyt rodiče společně s dítětem v MŠ - max.1hod.

Dítě si může do školky přinést oblíbenou hračku, která mu pomůže překlenout „těžké“ období.

První týden v MŠ postupně prodlužovat pobyt dítěte, nejdéle do oběda.

Druhý týden začíná dítě v MŠ po obědě odpočívat.

Mateřská škola není „za trest“! – špatný je i druhý extrém jak je vše „krásné“, dávejte pozor na vytvoření reálných představ dítěte o mateřské škole, abychom ho vyvarovali zbytečného zklamání.

Osamostatňujte dítě:

- ve stravovacích návycích (stolování, samo se najíst);
- v sebeobslužných návycích (samo se obléknout, umýt);
- vhodně zvolte druh oblečení, obutí – zpočátku bez tkaniček, knoflíků;
- při používání WC;
- v pozorování a napodobování okolí (rozlišit společensky nežádoucí chování);
- v dorozumívání se s ostatními (dospělými i dětmi);
- ve sdělení svého přání, potřeby, uče je respektovat ostatní;
- v osvojování návyků společenského chování (poprosit, poděkovat, pozdravit apod.).

3.4 Organizace školního roku

Provoz mateřské školy je denně pondělí – pátek od 6. 30 - 16. 30 hod.

Režim dne: příchod dětí do mateřské školy je individuální.

- 6. 30 - 10. 00 hod. hry a dopolední aktivity dětí.
- 8. 30 - 9. 00 hod. dopolední svačina.
- 10. 00 - 12. 00 hod. pobyt venku, jeho délka je v kompetenci učitelky, která zohledňuje povětrnostní podmínky a vhodnost oblečení dětí.
- 12. 00 - 12. 30 hod. oběd.
- 12. 30 - 13. 00 hod. se děti rozcházejí po obědě domů.
- 13. 00 - 14. 30 hod. odpočinek, délka odpočinku zohledňuje individuální potřeby dětí.
- 14. 30 - 15. 00 hod. odpolední svačina, do ukončení provozu následují spontánní hry a zájmové aktivity dětí.

Uzamčení MŠ a školní zahrady:

- 9. 00 - 12. 30 hod. a 13. 00 - 14. 30 hod.

Denní řád je dostatečně pružný a umožňuje reagovat na individuální možnosti a potřeby dětí. Denně jsou zařazovány pohybové aktivity, dle finančních možností průběžně doplňujeme stávající tělovýchovné pomůcky.

Pedagogové se plně věnují dětem ve třídách, vytváří podmínky pro klid, bezpečí a soukromí dětí.

Při vstupu do mateřské školy je uplatňován adaptační režim.

Spontánní a řízené činnosti jsou vyvážené, děti si mohou vybrat aktivitu, která je zajímavá. Nabídka je obohacena o kroužek Angličtiny – seznamování s anglickým jazykem, které je poskytováno zdarma. MŠ je zapojena do projektu "Výuka angličtiny na vybraných školách v městě Brně". Ve spolupráci s plaveckou školou na Kraví hoře zajišťujeme každoročně plavecký výcvik. Podle zájmu rodičů nabízíme možnost školy v přírodě. Pro děti organizujeme po celý rok kulturní akce a na konci roku výlety (viz. informační nástěnky).

Snažíme se s dětmi pracovat individuálně, či v malých skupinkách, vytváříme podmínky a prostor pro spontánní hru, experimentování, děti mají možnost hru dokončit, nebo v ní později pokračovat.

Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby respektovaly potřeby a zájmy dětí, podněcovaly jejich vlastní aktivitu a respektovaly vlastní tempo.

V případě potřeby mají děti možnost neúčastnit se společných činností, je dbáno na osobní soukromí.

Vzdělávání se uskutečňuje převážně ve třídách, kde jsou zařazovány děti věkově smíšené.

Ve třídě speciální – logopedické, je péče zaměřena na reedukaci řečových nedostatků. Speciální péče je uskutečňována formou denní intenzivní, individuální práce s dítětem. Tato péče je poskytována ve spolupráci s odborníky SPC Veslařská, kteří provádí pravidelná kontrolní vyšetření.

V mateřské škole se uskutečňuje rovněž individuální integrace postižených dětí do běžné třídy za podpory asistenta pedagoga. Tato integrace probíhá na základě individuálního plánu, který vypracovává učitelka ve spolupráci s odborníky příslušného poradenského zařízení (PPP, SPC), asistentkou pedagoga a rodiny. Snažíme se, aby plánování vždy vycházelo z potřeb a zájmů dítěte.

Ve třídách je povolena zřizovatelem výjimka na celkový počet 25 dětí ve třídě. Ve třídě logopedické je 14 dětí se speciálními potřebami.

Přijímání dětí do MŠ provádí ředitelka školy na základě vnitřní směrnice, ve které jsou uvedena kritéria přijímání dětí do předškolního zařízení. Zápis dětí do mateřské školy se provádí jednou ročně. Termín přijímacího řízení je stanoven po dohodě se zřizovatelem. V průběhu roku se přijímají děti pouze na uvolněná místa.

3.5 Řízení mateřské školy

MŠ je právní subjekt a je řízena ředitelkou školy.

Jednotliví pracovníci školy mají vymezena svá práva a povinnosti (viz Pracovní náplně, Organizační řád školy, Povinnosti pedagogických pracovníků).

Učitelé se dále vzdělávají jak prostřednictvím nabídky NIV, SSŠ, případně využívají dalších nabídek, které do MŠ přicházejí.

Jestliže to dovolují provozní podmínky školy, využívají učitelé pro své další vzdělávání studijní volno.

Ředitelka podporuje spoluúčast všech spolupracovníků na řízení školy.

Pedagogové se podílí nejen na všech akcích školy ale i na tvorbě ŠVP, plánování výchovně vzdělávacího procesu je funkční, vychází z předchozí analýzy a využívá zpětné vazby. Kontrolní a evaluační činnost obsahují všechny oblasti chodu MŠ, z výsledků jsou vyvozovány závěry pro další práci.

ŠVP byl ověřen v praxi, podle potřeb probíhá aktualizace, úpravy.

Pravidelně vyhodnocujeme všechny oblasti vzdělávací činnosti, výsledky jsou vyhodnocovány a slouží jako zpětná analýza, která napomáhá ke zkvalitňování evaluační činnosti.

MŠ spolupracuje s rodiči, hledá nové podněty k vzájemné spolupráci (viz Dotazník pro rodiče).

MŠ spolupracuje se zřizovatelem a ostatními orgány státní správy a samosprávy, ZŠ (viz příloha Plán spolupráce), PPP, SPC.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni pedagogičtí pracovníci mají předepsanou odbornou kvalifikaci.

Další vzdělávání učitelů je podle finančních možností plánováno podle plánu DVPP MŠ.

Pedagogický kolektiv se snaží pracovat profesionálním způsobem, je zajištěna optimální pedagogická péče.

Ředitel podporuje profesionální růst učitelů.

Služby učitelů jsou plánovány tak, aby byla zajištěna bezpečnost dětí při všech činnostech.

Škola se snaží dodržovat požadavek překrývání pedagogů v rozsahu dvou a půl hodin denně.

Všichni zaměstnanci se chovají v souladu se společenskými pravidly.

MŠ zajišťuje péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami prostřednictvím speciálního pedagoga v MŠ a ve spolupráci s kompetentním poradenským zařízením.

3.7 Spoluúčast rodičů

Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastní se akcí pro rodiče s dětmi, oslav a tvořivých dílen, po předchozí domluvě s učitelkou mohou být přítomni vzdělávací činnosti.

Spolupráce mezi rodiči a školou je vstřícná, otevřená, učitel se snaží porozumět potřebám jednotlivých dětí resp. rodin.

Pedagogové se domlouvají s rodiči na společných postupech při výchově a vzdělávání dětí, jednotlivé třídní učitelky poskytují konzultační hodiny.

Rodiče pomáhají podle možností při přepravě dětí na kulturní akce, výlety, pomáhají při brigádách v MŠ.

Rodiče jsou pravidelně a dostatečně informováni o dění v MŠ prostřednictvím nástěnek a na webových stránkách MŠ.

Mateřská škola nabízí rodičům poradenský servis v otázkách výchovy a vzdělávání.

Zaměstnanci školy jednají s rodiči taktně a ohleduplně, chrání jejich soukromí.

Rodiče dětí se speciálními vzdělávacími potřebami se spolupodílí na tvorbě individuálních vzdělávacích plánů a pravidelně konzultují postupy a zkušenosti při práci s dětmi.

Rodiče mohou podporovat MŠ sponzorskými dary.

Záměr: posilovat spolupráci a dobré partnerské vztahy s rodiči.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- Vytipování vhodných postupů a metod při vzdělávacím procesu.
- Respektovat osobnost, odlišnost a zvláštnosti každého dítěte.
- Poskytovat dostatek času, prostoru při jednotlivých činnostech.
- Volit aktivity tak, aby respektovaly potřeby a zájmy dětí, podněcovaly jejich vlastní aktivitu.
- Nabízet přiměřené úkoly vzhledem k možnostem dítěte.
- Využití speciálních, kompenzačních pomůcek.
- Poskytovat dostatečnou podporu.
- Vytvoření optimálních podmínek k rozvoji osobnosti každého dítěte k učení i ke komunikaci s ostatními a pomoci mu, aby dosáhlo co největší samostatnosti.
- Dostatečné a kvalifikované personální zajištění.
- Úzká spolupráce s rodiči.

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

MŠ zajišťuje realizaci všech stanovených podpůrných opatření pro podporu nadání podle individuálních vzdělávacích potřeb dětí v rozsahu prvního až čtvrtého stupně podpory.

- Individuální přístup
- Co největší využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti.
- Speciální pomůcky
- Těžší a větší počet úkolů
- Účast na různých soutěžích, akcích
- Podpora prosociálního chování
- Poskytovat dostatečnou podporu

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

- Hračky a pomůcky přístupné dětem ve věku 2-3 let splňují bezpečnostní parametry určené pro tento věk.
- Ve třídách je uložení hraček a pomůcek, které by mohly ohrozit bezpečnost dětí 2-3letých, zajištěna v uzavřených skříňkách.
- Ve třídě jsou stanovena srozumitelná pravidla pro uložení hraček a pomůcek.
- V případě potřeby usnadníme 2-3letým dětem vstup do MŠ přítomností rodiče.
- V rámci adaptace umožníme dětem 2-3letým postupně prodloužený pobyt v MŠ.
- Denní režim respektuje potřeby dětí, zejména pravidelnost, dostatek času pro realizaci činností a odpočinku.
- U dětí 2-3letých nejvíce prostoru věnujeme volné hře.
- Pro příchod dětí ve věku od dvou do tří let do MŠ nemáme stanovenou pevnou hodinu.
- Domlouváme s rodiči individuálně, tak, aby dítěti nebyl pobyt v mateřské škole uměle prodlužován.
- Děti mají dostatek času na odpočinek, v případě, že spí, nejsou buzeny.
- Učitelé, pracující ve třídách, se vzájemně co nejvíce překrývají.
- Mateřská škola je vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dítěte

IV. Organizace vzdělávání

Organizace vzdělávání je upravena školním řádem MŠ NA OSADĚ, Brno, Koperníkova 6. Mateřská škola je 6 -ti třídní. Třídy se nachází ve dvou pavilonech. Ve velkém pavilonu jsou v přízemí dvě třídy motýlků: Bělásci a Žlutásci. V prvním patře je třída Modrásků. V malém pavilonu je umístěna v prvním patře třída speciální – logopedická Čmelácci a v přízemí třída běžná – Včeličky. V budově školní kuchyně je šestá třída Berušky. Ve všech třídách jsou děti věkově smíšené. Čtyři třídy jsou naplněny do počtu 25 dětí, ve třídě Berušek je 20 dětí. Třída logopedická, Čmeláci, se naplňuje do počtu 14 -ti dětí.

Mateřská škola přijímá k předškolnímu vzdělávání i děti se speciálními vzdělávacími potřebami a to na základě doporučení školského poradenského zařízení §16 školského zákona.

Přijímání dětí do mateřské školy je uskutečňováno podle kritérií, která jsou upřesněna ve Směrnici pro přijímání dětí k předškolnímu vzdělávání.

Do mateřské školy se přijímají děti ve věku zpravidla od tří do šesti let, nejdříve však od 2 let. Od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, do zahájení povinné školní docházky dítěte, je předškolní vzdělávání povinné, není-li dále stanoveno jinak (§34 školského zákona).

Ředitelka mateřské školy stanoví po dohodě se zřizovatelem termín pro podání žádosti o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání pro následující rok a zveřejní je způsobem v místě obvyklým (Židenický Zpravodaj, plakáty na budově MŠ, webové stránky MŠ).

Při zařazování dětí do jednotlivých tříd se snažíme respektovat přání rodičů (sourozenci, kamarádi apod.).

Pedagogickou činnost v každé třídě zpravidla vykonávají dvě učitelky, které souběžně zajišťují bezpečnost dětí především při pobytu venku a to zejména mimo areál MŠ.

Individuální vzdělávání v mateřské škole dle § 34b školského zákona se uskutečňuje za těchto podmínek:

Zákonný zástupce je povinen doručit řediteli nejpozději 3 měsíce před začátkem školního roku písemně oznámení o individuálním vzdělávání dítěte, které musí obsahovat:

1. Jméno a příjmení, rodné číslo a místo trvalého pobytu dítěte, v případě cizince místo pobytu dítěte.
2. Uvedení období, ve kterém má být dítě individuálně vzděláváno.
3. Důvody pro individuální vzdělávání.

Ředitel MŠ doporučí zákonnému zástupci dítěte, které má být individuálně vzděláváno oblasti (RVP PV), v nichž má být dítě individuálně vzděláváno a informuje zákonného zástupce o termínu ověřování úrovně výstupů v jednotlivých oblastech vzdělávání, který je upřesněn ve Školním řádu.

V. Charakteristika školního vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Mateřská škola realizuje předškolní vzdělávání prostřednictvím ŠVP, který vychází z podmínek MŠ. To znamená z rušného městského prostředí, ve kterém se mateřská škola

nachází, a zároveň se snaží přihlídnout k vnitřním podmínkám mateřské školy, která je obklopena zahradou s bohatou, vzrostlou zelení.

Tyto podmínky nás směřují k výchově dítěte způsobilého získávat základní informace a praktické zkušenosti ochrany zdraví a životního prostředí, ve kterém žijeme, dále pak bezpečného chování v prostředí silničního provozu, které nás bezprostředně obklopuje.

Naším hlavním cílem, který vyplývá z RVP PV je podporovat celkový rozvoj osobnosti dítěte, vytvářet mu základní předpoklady pro pokračování ve vzdělávání, snažit se o vyrovnávání nerovnoměrností vývoje před vstupem do základní školy a v případě potřeby, být schopni poskytnout speciálně pedagogickou péči dětem se speciálními vzdělávacími potřebami.

Z toho vyplývají i naše další cíle, které jsou zaměřeny na logopedickou prevenci a pohybový rozvoj dětí.

Základním materiálem, z kterého jsme čerpali při zpracování ŠVP, je Rámcově vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, dále pak informace z odborných seminářů, školení, literatury a získaných zkušeností.

Kompetence, ke kterým budeme směřovat, si budou děti osvojovat především *formou hry* (spontánní i řízené), manipulačními činnostmi, experimentováním, pozorováním, napodobováním, rozhovory, vyprávěním, praktickými činnostmi. V dostatečné míře budou uplatňovány metody:

- *prožitkového a kooperačního učení* hrou a činnostmi dětí, které jsou založeny na přímých zážitcích, podporují dětskou zvědavost a potřebu objevovat;
- *situační učení* založené na vytváření a využití situací, které dítěti poskytují praktické ukázky životních souvislostí;
- *spontánní sociální učení* založené na principu přirozené nápodoby.

Vlastní vzdělávání je založeno na principu vzdělávací nabídky, ve které jsou aktivity řízené a spontánní vzájemně vyvážené.

Obsah vzdělávání je uspořádán do čtyř podtémat a každé podtéma je rozděleno do čtyř tematických částí, které jsou již součástí TVP.

Realizace vlastních podtémat poskytuje dítěti komplexní nabídku aktivit, které mu pomohou poznávat, přemýšlet, chápat souvislosti.

Učitelky ve třídách zpracovávají TVP podle podmínek v jednotlivých třídách (věk, zvláštnosti, složení třídy, zájmy dětí, zaměření učitelek apod.).

Při sestavování jednotlivých tematických částí budou učitelky pracovat s pěti vzdělávacími oblastmi RVP a mít na paměti: MOTIVACI (vzbuzení zájmu), OBJEVNOST (klást otázky tak, aby na to děti přišly samy), KOMUNIKATIVNOST, AKTIVITU, TVOŘIVOST, KONKRÉTNÍ ČINNOSTI (názornost, praktické a konkrétní zkušenosti), CELOST (zapojení všech smyslů). Chování a jednání všech bude řízeno vybranými pravidly, na jejich dodržování budeme všichni společně dohlížet.

Mateřská škola je zapojena již několik let do projektu "Výuka angličtiny na vybraných školách v městě Brně". V rámci tohoto projektu nabízíme dětem zdarma kroužek angličtiny – Seznamování s anglickým jazykem. Naše děti mají možnost každým rokem využít nabídku plavání, které organizujeme ve spolupráci s plaveckou školou na Kraví Hoře. Spolu s rodiči mohou děti navštěvovat edukativně stimulační skupiny, které jsou určeny pro děti předškolního věku.

5.2 Dlouhodobé cíle vzdělávacího programu

Naším cílem je výchova člověka, který není lhostejný k dění, které ho obklopuje, a který dokáže vnímat a respektovat druhé.

Chceme, aby se děti v naší mateřské škole cítily dobře a bezpečně. Naše práce zahrnuje i péči o děti se speciálními vzdělávacími potřebami, především děti s řečovými nedostatky.

Naší snahou je poskytnout dětem příjemné, podnětné prostředí, které je bude inspirovat ke hrám a poznávání, experimentování a získávání praktických zkušeností.

5.3 Metody a formy vzdělávání

Předškolní vzdělávání se maximálně přizpůsobuje vývojovým potřebám dítěte. Při vzdělávacích činnostech využíváme prožitkového a kooperativního učení. Podporujeme dětskou zvědavost, potřebu objevovat, radost z učení, získávat zkušenosti a ovládat další dovednosti. Dětem poskytujeme dostatek prostoru pro spontánní aktivity a jeho vlastní plány. Dále uplatňujeme situační učení, spontánní sociální učení, založené na principu přirozené nápodoby. Aktivity jsou spontánní i řízené. Vše je provázané a vyvážené.

5.4 Děti se speciálními vzdělávacími potřebami a děti nadané

Naše mateřská škola realizuje skupinovou a individuální integraci dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. Vzdělávání dětí odpovídá jejich individuálním potřebám a možnostem. Dítětem se speciálními vzdělávacími potřebami je dítě, které potřebuje ke svému rozvoji poskytnutí podpůrných opatření.

Skupinová integrace se uskutečňuje ve speciální třídě – logopedické. Do této třídy jsou zařazovány děti na základě speciálního vyšetření SPC Veslařská. Ve třídě probíhá denní intenzivní, individuální péče s dětmi pod vedením speciálního pedagoga, který úzce spolupracuje nejen s odborníky poradenského zařízení, ale i s rodiči integrovaných dětí. Pravidelně 1x za 14 dní probíhají společné schůzky rodiče s dítětem a logopeda, kde si předávají vzájemně informace o průběhu a dalším postupu reedukace. Práce s dětmi ve speciální logopedické třídě je přizpůsobena specifickým požadavkům dítěte a uskutečňuje se stejně jako v ostatních třídách MŠ podle ŠVP. Průběh integrace je 2x ročně kontrolován odborníky SPC Veslařská (logoped, podle potřeby i psycholog). O jejich výsledku jsou rodiče informováni speciálním pedagogem MŠ.

Individuální integrace je uskutečňována pomocí podpůrných opatření, které se člení do pěti stupňů. Pokud při pozorování dítěte v kolektivu zjistíme určité obtíže v oblasti vzdělávání, může třídní učitel vypracovat plán pedagogické podpory (dále jen PLPP) dítěte. PLPP obsahuje popis obtíží, podpůrná opatření, stanovení cílů podpory a konkrétní postupy při práci s dítětem. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola i bez doporučení školského poradenského zařízení (dále jen ŠPZ) na základě PLPP jeho vzor viz. příloha ŠVP. Nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření poskytovaných na základě PLPP škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. Není-li tomu tak, doporučí MŠ zákonnému zástupci dítěte využití poradenské pomoci ŠPZ. S PLPP seznámí škola zákonného zástupce dítěte, všechny pedagogické pracovníky podílející se na provádění tohoto plánu. Plán obsahuje podpis osob, které s ním byly seznámeny.

Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními druhého až pátého stupně je v MŠ určen speciální pedagog, který odpovídá za spolupráci se ŠPZ v souvislosti s doporučením podpůrných opatření dítěte se speciálními vzdělávacími potřebami. Podpůrná opatření škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení ŠPZ a udělení písemného informovaného

souhlasu zákonného zástupce dítěte. ŠPZ poskytuje zprávu pouze zákonnému zástupci. Zákonný zástupce, pokud se zprávou nesouhlasí, může do 30 dnů ode dne, kdy obdržel zprávu ŠPZ, požádat o revizi.

Škola respektuje rozhodnutí ŠPZ a zajišťuje naplnění všech doporučení ŠPZ. Na doporučení ŠPZ nebo žádosti zákonného zástupce škola vypracovává Individuální vzdělávací plán (dále jen IVP) viz. příloha ŠVP.

IVP je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb dítěte, přičemž vychází ze ŠVP a je součástí dokumentace dítěte ve školní matrice. IVP obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření, identifikační údaje dítěte a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání dítěte.

V IVP jsou dále uvedeny zejména informace o:

- úpravách obsahu vzdělávání dítěte,
- časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání,
- úpravách metod a forem výuky a hodnocení dítěte,
- případné úpravě výstupů ze vzdělávání dítěte.

IVP dále obsahuje jméno pedagogického pracovníka ŠPZ, se kterým škola spolupracuje při zajišťování speciálních vzdělávacích potřeb dítěte. IVP je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zákonného zástupce dítěte. IVP může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb dítěte. Zpracování a provádění IVP zajišťuje ředitel školy. IVP se zpracovává ve spolupráci se ŠPZ a zákonným zástupcem dítěte. ŠPZ ve spolupráci se školou sleduje a nejméně jednou ročně vyhodnocuje naplňování IVP a poskytuje zákonnému zástupci dítěte a škole poradenskou podporu. V případě nedodržování opatření uvedených v IVP informuje o této skutečnosti ředitele školy.

Mateřská škola se zaměřuje i na vzdělávání dětí nadaných. Vytváří podmínky k co největšímu využití potenciálu každého dítěte s ohledem na jeho individuální možnosti.

Za nadané dítě se považuje především dítě, které při adekvátní podpoře vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb dítěte provádí ŠPZ ve spolupráci se školou. Míru nadání dítěte zhodnotí odborník v příslušném oboru, jehož odborný posudek zákonný zástupce dítěte ŠPZ poskytne. Nadaným dětem lze v souladu s vývojem jejich předškolních dovedností rozšířit obsah vzdělávání nad rámec stanovený příslušným vzdělávacím programem.

5.5 Vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola vzdělává děti 2-3leté. V jejich aktivitách převažují spontánní činnosti nad řízenými. Při plánování činností zohledňujeme individuální potřeby a možnosti každého dítěte.

Při vzdělávání dětí nejčastěji využíváme tyto metody - spontánní sociální činnosti (nápodoba), prožitkové učení, situační učení.

Při plánování vzdělávací nabídky pro děti mladší tří let vycházíme z těchto jednoduchých principů:

- jednoduchost
- časová nenáročnost
- známé prostředí a nejbližší okolí

- smysluplnost a podnětnost
- dostatek prostoru a času pro volný pohyb a hru dítěte.

VI. Vzdělávací obsah

Kompetence, ke kterým směřujeme:

1. **kompetence k učení**
2. **kompetence k řešení problémů**
3. **kompetence komunikativní**
4. **kompetence sociální a personální**
5. **kompetence činnostní a občanské**

kompetence k učení

- **dítě ukončující předškolní vzdělávání**
- soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů
- získanou zkušenost uplatňuje v praktických situacích a v dalším učení
- má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije
- klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo
- učí se nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům
- odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých
- pokud se mu dostává uznání a ocenění, učí se s chutí

kompetence k řešení problémů

- **dítě ukončující předškolní vzdělávání**
- všímá si dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem
- řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého
- problémy řeší na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadních zkušeností, fantazii a představivost

- při řešení myšlenkových i praktických problémů užívá logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích
- zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti
- rozlišuje řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáže mezi nimi volit
- chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu

komunikativní kompetence

- **dítě ukončující předškolní vzdělávání**
- ovládá řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřuje své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reaguje a vede smysluplný dialog
- dokáže se vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)
- domlouvá se gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci
- v běžných situacích komunikuje bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícný, iniciativní a aktivní je výhodou
- ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní
- průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím
- dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)
- ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jím učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku

sociální a personální kompetence

- **dítě ukončující předškolní vzdělávání**
- samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej
- uvědomuje si, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky
- dětským způsobem projevuje citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost
- ve skupině se dokáže prosadit, ale i podřít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy

- napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí
- spolupodílí se na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobí se jim
- při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích se chová obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout
- je schopno chápat, že lidé se různí a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečnostem
- chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování

činnosti a občanské kompetence

- **dítě ukončující předškolní vzdělávání**
- svoje činnosti a hry se učí plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat
- dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky
- odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem
- chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá
- má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých
- zajímá se o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřené aktuálnímu dění
- chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky
- má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami, i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat
- spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat
- uvědomuje si svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu
- ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit
- dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)

Vzdělávací nabídka je konkretizována v třídním vzdělávacím programu a je realizována například prostřednictvím manipulačních činností, lokomočních cvičení, smyslových a psychomotorických her, hudebně pohybových činností, sebeobslužných činností, experimentování, smyslových her, kooperativních činností, společenských her apod.

Nabídka směřuje k poznání dítěte chápat sebe sama i okolní svět, pomáhá dítěti vytvářet globální reálný pohled na svět a umožňuje mu využití získaných zkušeností v životě a dalším učení.

Hlavní téma, Náš kamarád Osadníček, obsahuje čtyři základní podtémata a ta jsou dále rozpracována na tematické části.

Jednotlivé tematické části jsou podrobněji rozpracovány v třídním vzdělávacím programu, kde je zohledněno všech pět vzdělávacích oblastí:

- Dítě a jeho tělo
- Dítě a jeho psychika
- Dítě a ten druhý
- Dítě a společnost
- Dítě a svět

6.1 Jednotlivá podtémata

Náš kamarád Osadníček – podtémata

Osadníček je malý skřítek, který bydlí na naší zahradě a spolu s ním budeme chodit do naší školky a objevovat svět kolem nás.

Podtéma č. 1 - ŠKOLKA PLNÁ KAMARÁDŮ

Tematické části:

- Nejsem tady sám
- Každý jsme jiný
- Na návštěvě
- Zahrada stůně

Podtéma č. 2 – ČARUJEME S OSADNÍČKEM

Tematické části:

- Čas jablíčkové vůně
- Barevné čarování
- Komu slunce pomáhá
- Překvapení

Podtéma č. 3 – OSLAVUJEME RÁDI

Tematické části:

- Kouzelné cinkání
- Smrtka ven, vejce sem
- Je nám spolu dobře
- Jdeme spolu do pohádky

Podtéma č. 4 – OSADNÍČEK A PLANETA ZEMĚ

Tematické části:

- Naše planeta Země
- Máme rádi zvířata, protože jsou chlupatá
- Každý něco umí
- Každý den je jiný

VII. Dílčí programy a projekty:

Zamykání zahrady	společná akce pro rodiče a děti, při které společně začarujeme zahradu k zimnímu spánku.
Vánoční dílny a besídky	společné posezení a vánoční tvoření dětí a rodičů u vánočního stromečku.
Karneval v MŠ	karnevalový rej - organizují obvykle dvě třídy dohromady. Děti si užijí dopoledne plné tancování a her v maskách.
Vynášení Morény	loučení se zimou, děti společně s učitelkou vynášejí Morénu a společně ji hodí do řeky Svitavy.
Odemykání zahrady	děti společným čarováním odemknou zahradu a najdou poklad, který schoval skřítek Osadníček.
Velikonoční jarmark	ve spolupráci se spolkem rodičů Osadníček, připravíme velikonoční, prodejní výstavu dětských prací, kterou mohou obohatit svými výrobky i ostatní rodiče.
Pálení čarodějnic	ve spolupráci se spolkem rodičů Osadníček pro rodiče s dětmi.
Sportovní dopoledne	ve spolupráci s žáky ZŠ Gajdošova pořádáme soutěže na zahradě MŠ. Závěrem si děti, za nastřádaná razítka na medaili, „nakupují“ sladkosti v zahradním obchůdku.
Výlety	u příležitosti Dne dětí pořádají jednotlivé třídy výlety.
Zahradní slavnost	rozloučení se školáky prostřednictvím zábavného odpoledne pro rodiče a děti, jehož součástí je pasování budoucích školáků.

Ostatní program MŠ:

Plavání	organizujeme ve spolupráci s plaveckou školou na Kraví hoře (rodiče si platí 15 lekcí).
Divadla	každý měsíc organizujeme pro děti divadelní představení – zpravidla v MŠ (viz Kulturní akce v MŠ).
Angličtina	zdarma - MŠ je zapojena do projektu " Výuka angličtiny na vybraných školách v městě Brně".

VIII. Pravidla soužití v mateřské škole

- Při příchodu se přivítáme, při odchodu se rozloučíme.
- Bez domluvy s paní učitelkou neodcházíme ze třídy.
- Po třídě chodíme pomalu, neběháme mezi stoly.
- Dodržujeme hygienické návyky, při umývání používáme mýdlo, utíráme se do ručníku.
- Práci druhých neničíme, po hře hračky uklízíme.
- Nasloucháme ostatním, nekřičíme, nevhodná slova nepoužíváme.
- Neublížíme si, za nesprávné chování se umím omluvit.
- Umíme poprosit – poděkovat.
- Když si nevíme rady, umíme požádat o pomoc, pomáháme ostatním.
- Při hře neberu hračky kamarádovi, umím se domluvit na střídání při hře.
- Při neshodě vyjednávám.
- Dodržuji dohodnutý počet dětí určený pro jednotlivé hry a hrací kouty.
- Ostatní děti při jakékoliv činnosti nerušíme.
- Dokončíme započatou práci.

Pravidla soužití pro dospělé

- Vzájemný respekt, důvěra, upřímnost, spolehlivost, ochota naslouchat.

Práva a povinnosti dětí

- Individuálně uspokojovat své tělesné potřeby.
- Vykonávat samostatně činnosti související se sebeobsluhou – v umývárně a na WC.
- V šatně se postupně naučit oblékat, vědět, jaké oblečení je do třídy, ven a domů.
- Při jídle – nachystat tácek, chléb, pití, příbor, nalít si samostatně čaj.
- Užívat celé prostředí třídy na základě předem domluvených pravidel.
- Účastnit se i neúčastnit činností nabízených učitelkou, nebo dětmi.
- Podílet se na plánování programu a rozhodování ve společných záležitostech.
- Vyjadřovat svůj názor, naslouchat názorům jiných, hledat řešení.
- Podílet se na vytváření a respektování společných pravidel soužití.

Práva a povinnosti rodičů

- Být seznámeni s řádem školy a respektovat ho.
- Znat a respektovat pravidla soužití, která ve škole platí.
- Podílet se na vytváření společných programů, vyjadřovat se k těmto programům, zapojovat se do života školy.
- Využívat možnost pobytu s dítětem v mateřské škole v době ranních her a odpoledních činností – zapojit se do společné práce s dítětem, spolupracovat s učitelkou.
- Účastnit se vybraných akcí školy.
- Konzultovat s učitelkou svého dítěte potřebné poznatky, cíle jeho výchovy, domlouvat se na společných řešeních a postupech jeho individuální výchovy vyjadřovat své názory, návrhy dalších možností anonymně, nebo adresně.